

Antonie van Gelder

De Piemonteses van Antonie van Gelder zijn zeer succesvol op de keuringen. Van paringen maakt hij veel werk door nauwkeurig de juiste stier bij elke koe te zoeken.

Ras:	piemontese
Aantal stuks:	60
Aantal kalvingen:	30
Hoeveelheid land:	17 hectare

Piemontesefokker Antonie van Gelder heeft wel dertig stieren in het inseminatievat

Stierkeus is eerst huiswerk maken

Vaarskalveren fokken die beter zijn dan hun moeder. Dat is de doelstelling van piemontesefokker Antonie van Gelder. Hij pluist continu de Italiaanse stierenlijsten na. 'Eenjarige stieren moeten minstens 1,22 meter hoog zijn en minimaal 500 kilo wegen.'

tekst **Alice Booij**

Niet één, maar zelfs twee stikstofvaten staan er bij Antonie van Gelder in de garage. 'Al het sperma paste niet meer in één vat', vertelt hij lachend. Jaarlijks heeft de piemontesefokker zo'n dertig kalvingen en daarvoor heeft hij van wel dertig stieren rietjes in voorraad. 'Elke koe verdient de beste stier', is zijn overtuiging. 'Ik kijk goed naar de koe, welke punten ik wil compenseren en wat ze nodig heeft. Daar zoek ik heel nauwkeurig een stier bij.'

Het piemontesefokbedrijf van Van Gelder bestaat al bijna dertig jaar, waarvan zeven jaar op de locatie in Hoge Hexel. Het staat al jaren aan de top van de nationale keuringen. 'Het kalf moet altijd beter zijn dan de moeder', noemt Van Gelder als belangrijkste selectiecriteria. 'Dat zijn dieren die meerwaarde voor mijn fokkerij leveren.' Fokkerij is net als een dieselmotor, zegt hij. 'Je moet een doel hebben en dan doorzetten; het is een kwestie van lange adem.'

Het staat in schril contrast met de hoofdtak op het bedrijf: zo'n 100.000 vleeskuijken. 'Die zijn in zes weken 2,6 kilo zwaar en dan krijg je weer een volgende ronde. Dat is een heel andere tak van sport.'

Stierenlijsten uitpluizen

Van Gelder maakt serieus huiswerk voor het maken van de beste paringen. Elke maand pluist hij de nieuwe lijst met jonge stieren van het fokprogramma van de Italiaanse ki-vereniging Anaborapi na. 'Wanneer van de stier honderd nakomelingen zijn geboren, krijgen ze hun eer-

ste indexen. Van de beste probeer ik direct rietjes te kopen.' Maar het zijn niet in eerste instantie die indexen waar Van Gelder naar kijkt. 'Dat zijn nog maar verwachtingen. De eerste selectie maak ik op basis van de eigen prestatie van de stier. Ze moeten op één jaar minimaal 1,22 meter hoog zijn en minimaal 500 kilo zwaar. Zestig procent van de stieren haalt dat niet.'

Het voordeel van die eerste indexen is overigens wel dat er een duidelijk beeld is van het afkalfgemak van de stier. 'Een vlotte kalving vind ik heel belangrijk. De afgelopen zes jaar hebben we maar één of twee keizersneden bij de piemonteses gehad.' En natuurlijk is het karakter belangrijk. 'Ik wil wel prettig met de dieren werken. Koeien met een slecht karakter selecteer ik consequent uit.'

Daarnaast zorgt de stiercatalogus 'Buta Bin' voor inspiratie. 'Eigenlijk maak ik mijn eigen Buta Bin', vertelt de veefok-

ker, terwijl hij uit de kast mappen haalt die hij jaarlijks met informatie vult. 'Ik maak mijn eigen toplijst met de meest interessante stieren.' Momenteel zijn het Quasimodo ('een Natalezoon, die uitblinkt in de fokkerij'), Quarto ('hij komt uit een moeder met 93 punten') en Quadrato ('meer dan 600 kilo op eenjarige leeftijd') die kansen krijgen. 'Ik informeer ook bij Italiaanse fokkers uit welke stal en bloedlijnen de stieren komen, om zo meer gegevens te krijgen. Je hebt nooit genoeg informatie.'

Ergo en Delano

Maar in het spermavat zitten niet alleen jonge, getalenteerde stieren. Ook van Delano ('die heeft goed werk in onze veestapel gedaan') is nog sperma aanwezig. 'Ik kom op het punt dat inteelt een probleem wordt met Delano, maar over een paar generaties kan ik zo'n stier wel weer gebruiken, alhoewel het oppassen

blijft met het karakter.' En zelfs van 'good old' Ergo heeft de veefokker nog rietjes. 'Ja, die ga ik zeker nog eens gebruiken. Die stier heeft zoveel goeds gedaan in de piemontesefokkerij.' In zijn eigen stal heeft hij goede voorbeelden: stammoeder en Ergo dochter Norma 2 kreeg 89 punten, maar moest afgelopen maand het bedrijf verlaten. 'Op ruim achttienjarige leeftijd. Ze had de knollen op', vertelt Van Gelder spijtig. 'Ze werd stram in het lijf en de benen en zo'n koe verdient een waardig einde. Ik wilde niet wachten tot ze helemaal niet meer kon staan of lopen.' Gelukkig heeft ze een goede nafok achtergelaten, alhoewel ze slechts drie vaarskalveren op de wereld zette. 'Ze gaf meer stieren.'

De met 89 punten opgenomen Norma 21 (v. Supremo) en de excellente 91 punten Norma 22 (v. Delpiero) zijn fraaie voorbeelden van de nafok van Norma 2. En wat te denken van Norma 25, de nationaal kampioene en dochter van Lotus. 'Lotus is een zoon van Umayor, een heel goede stier die te zware kalveren bracht en die ik nooit heb gebruikt, maar Lotus geeft geen kalveren die te zwaar zijn.'

Met een vleugje Ergobloed in de stier Lotus is Norma 25 wel ingeteeld. 'Op basis van inteelt was deze paring afgekeurd, maar het heeft wel bijzonder goed uitpakt.' Ondanks dat Lotus met zijn 1,20 meter op eenjarige leeftijd niet aan de harde criteria voldoet. 'Norma 25 is nu drie jaar en is 1,54 meter groot. Ze heeft tot nu toe op elke keuring gewonnen.'

Er loopt nog een nakomeling van Norma 2 op stal: de stier Janick ('vernoemd naar mijn jongste zoon'). Met 1,55 meter hoogte en ruim duizend kilo is het een imposante verschijning. Maar verkopen doet Van Gelder de stier voorlopig niet. 'Ik heb dat met meer dieren; er wordt mooi geld op geboden, maar ik wil ze voor mijn eigen fokkerij houden.'

Fridie voorbeeldkoe

En dan zijn er ook nog de Fridies. Waar de Norma's zijn ontstaan uit Italiaanse import, komen de Fridies voort uit een verdringskruising. 'Zo zijn we ooit in 1985 begonnen.' Voor Van Gelder is Fridie 43 een voorbeeldkoe. 'Zo hoort een piemontese te zijn', zegt hij over de met 92 punten opgenomen nationaal kampioene. 'Bij haar klopt het allemaal: maat, besciering, fijnheid, een mooie kop en uitstraling.' Als dochter van Jarno is ze zelfs honderd procent eigen fok. 'Hij is een Divinozoon uit onze eigen stal. Een compleet eigen fokproduct dus, dat maakt Fridie 43 extra bijzonder.' |

Norma 25 en Frida 43 zijn voorbeeldkoeien voor Van Gelder